

ВІДГУК

офіційного опонента, докторки педагогічних наук, професорки, Федоренко Олени Іванівни на дисертаційну роботу Любича Руслана Ілгаровича «Формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки», що представлена до захисту у спеціалізовану вчену раду на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Актуальність теми дисертації.

Фізична підготовка являється невід'ємною частиною військового навчання та виховання особового складу Національної гвардії України. Практика бойової діяльності показує, що успіх у сучасному бою залежить не тільки від відмінної технічної підготовленості, але й від високого рівня розвитку морально-психологічних та фізичних якостей, а також рухових навичок які відповідають умовам службово-бойової діяльності.

Високий рівень бойової майстерності не можливий без оволодіння комплексом прикладних рухових навичок, необхідних для успішного використання сучасного озброєння та техніки. До основних військово-прикладних навичок відносяться навички з подолання перешкод, прискореного пересування, рукопашного бою, які вирішують завдання підготовки військовослужбовців до швидких дій на полі бою та стійкого перенесення фізичних навантажень, нервово-психологічної напруженості та інших негативних факторів службово-бойової діяльності.

Аналіз документації та наукових робіт сучасного стану фізичної готовності майбутніх офіцерів до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки дав змогу виявити такі *суперечності* між:

- потребою суспільства у фізично підготовлених до службово-бойової діяльності офіцерів та недостатністю необхідних умов для такої підготовки;
- потребою переходу військових формувань та правоохоронних органів на контрактний спосіб комплектування та вдосконалення уніфікованих навчальних програм, спрямованих на забезпечення необхідного рівня розвитку фізичних якостей та військово-прикладних навичок, методичних знань, які

необхідні майбутнім офіцерам Національної гвардії України для організації процесу професійної підготовки з особовим складом;

- потребою у трансформації програми підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України в умовах навчання у вищих військових навчальних закладах із урахуванням наявного досвіду бойових дій, зарубіжного досвіду підготовки військовослужбовців НАТО та станом використання в умовах традиційного освітнього процесу інноваційних методик і технологій підготовки курсантів під час викладання навчальних дисциплін;

- необхідністю комплексної всебічної підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України до виконання службово-бойової діяльності на засадах міждисциплінарного підходу (фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка, тактична і вогнева підготовка тощо) та наявною системою організації освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах.

Постає проблема всебічної фізичної підготовленості курсантів ВВНЗ. Це зумовлено тим, що в умовах сьогодення масштаб службово-бойових завдань професійної діяльності, різноманітність форм боротьби з масовими заворушеннями та веденням бойових дій, спеціальних операцій, застосування частин та підрозділів військ НГУ пред'являють високі вимоги до якості функціональної підготовленості випускників.

Сформульована мета дослідження відображає очікуваний кінцевий результат і полягає в розробці, теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці технології формування фізичної готовності майбутніх офіцерів НГУ до службово-бойової діяльності у процесі професійної підготовки.

З огляду на зазначене, дисертація «Формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки» є своєчасною і надзвичайно актуальною та характеризується високою практичною значимістю.

2. Наукова новизна та теоретичне значення дослідження відображає авторську унікальність і полягає в тому, що *вперше*: обґрунтовано й експериментально перевірено технологію формування у майбутніх офіцерів

НГУ фізичної готовності до СБД, яка містить організаційно-цільовий, змістовий, процесуальний, контрольний-оцінний блоки, має прогнозований характер, діагностичну основу, враховує поетапність (мотиваційно-адаптаційний, теоретико-практичний та узагальнюючий етапи) процесу формування фізичної готовності майбутніх офіцерів до службово-бойової діяльності та передбачає міждисциплінарний підхід та внесення методичних розробок з попутного фізичного тренування до навчальних дисциплін загальнопрофесійного циклу, розробку та впровадження у процес професійної підготовки майбутніх офіцерів НГУ тренувальних комплексів спеціальних та фізичних вправ спрямованих на вирішення завдань професійної спрямованості, розробка і впровадження варіативної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» з застосуванням авторської «Бойової системи рукопашного бою підрозділів спеціального призначення», використання системи тренінгу «Кросфіт», оновлення змісту дисципліни «Фізичне виховання та методика фізичної підготовки»; *уточнено* суть поняття «фізична готовність до службово-бойової діяльності майбутніх офіцерів НГУ» як фізичний стан військовослужбовця, що забезпечує високу фізичну дієздатність та дозволяє виконувати службові та бойові завдання за призначенням, спрямовані на захист та охорону життя, прав свобод і законних інтересів громадян України, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань; структуру фізичної готовності майбутнього офіцера до СБД, яка складається з мотиваційно-особистісного, когнітивного та діяльнісного компонентів; критерії та рівні сформованості фізичної готовності майбутнього офіцера НГУ; *подальшого розвитку* набула методика формування фізичної готовності майбутнього офіцера НГУ в процесі професійної підготовки за рахунок розробки та впровадження: методичних рекомендацій з попутного фізичного тренування; тренувальних комплексів спеціальних та фізичних вправ спрямованих на вирішення завдань професійної спрямованості, застосуванням авторської «Бойової системи рукопашного бою підрозділів спеціального призначення», використання системи тренінгу «Кросфіт».

Дисертацію виконано як складову частину комплексної програми науково-дослідної роботи кафедри початкової і професійної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Інноваційні технології в підготовці фахівців різних галузей» (державний реєстраційний номер 0120U104987).

3. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що: 1) технологія формування фізичної готовності курсантів до СБД в процесі професійної підготовки може бути реалізована в процесі професійної підготовки майбутніх офіцерів у ВВНЗ системи МВС України; 2) розроблено методичні рекомендації для проведення фізичних тренувань в умовах навчально-бойової діяльності для дисциплін циклу загально-професійної підготовки; 3) оновлено зміст варіативної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» з застосуванням системи тренінгу «Кросфіт» та авторської «Бойової системи рукопашного бою підрозділів спеціального призначення»; 4) запропоновано використання в навчальному процесі тренувальних комплексів спеціальних та фізичних вправ направлених на вирішення завдань професійної спрямованості; 5) осучаснено та вдосконалено зміст і методи викладання нормативної дисципліни «Фізичне виховання та методика фізичної підготовки» (робоча програма навчальної дисципліни, конспекти лекцій, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, засоби контролю).

Результати дисертаційного дослідження впроваджено в освітній процес Національної академії Національної гвардії України (м. Харків) (акт від 18.01.2023 р.), Київському інституті Національної гвардії України (акт від 17.01.2023 р.), Харківського національного університету Повітряних сил (акт від 06.01.2023 р.).

4. Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, що сформульовані в дисертації.

Дисертація є повністю завершеним дослідженням і базується на довготривалих дослідженнях. Слід зазначити, що в дисертації коректно визначено всі складники наукового апарату дослідження (мету, завдання, об'єкт, предмет) які повністю узгоджуються між собою. Сформульовані

Любичем Р.І. наукові положення та висновки базуються на комплексному застосуванні теоретичних, емпіричних та статистичних методів дослідження. Чіткість і структурованість наукового апарату дослідження дало можливість визначення науково обґрунтованих теоретичних засад, обрання оптимальної стратегії здійснення наукового пошуку, окреслення основних питань для вивчення.

5. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому та основних положень дисертації.

Не викликає заперечень структура дисертаційної роботи, що включає вступ, два розділи, висновки до кожного з розділів, загальні висновки, список використаних джерел (187 найменувань, із них 35 – іноземними мовами), 13 додатків на 212 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 424 сторінки, із яких основного тексту – 190 сторінок. У роботі міститься 12 таблиць, 15 рисунків, 2 формули.

Так, у першому розділі дисертантом було проведено аналіз військово-педагогічної літератури, який виявив, що проблема формування фізичної готовності майбутніх офіцерів існує з моменту створення регулярної армії і потребує вивчення і вдосконалення з урахуванням сучасних військових потреб і запитів.

Великий пласт роботи проведений під час аналізу робіт вітчизняних і зарубіжних науковців з проблеми формування фізичної готовності до виконання СБД в процесі професійної підготовки, що доводить її затребуваність.

Розглянуто особливості діяльності Національної гвардії України. Проаналізував систему підготовки військ НГУ. Охарактеризовано роль та місце Національної академії Національної гвардії України та довів залежність між рівнем підготовленості фахівця та успіхом у виконанні поставленого службово-бойового завдання.

У першому розділі автор дисертації визначив суть провідних категорій дисертаційного дослідження, та проаналізував основні поняття: «професійна підготовка», «готовність», «фізична готовність», «діяльність», «службово-

бойова діяльність», «підготовка майбутніх офіцерів до службово-бойової діяльності», «фізична готовність майбутніх офіцерів до службово-бойової діяльності». Сформулював та розтлумачив ключові поняття дослідження, такі як *«фізична готовність»*, *«фізична готовність майбутніх офіцерів до службово-бойової діяльності»*, *«службово-бойова діяльність»*. В цьому ж розділі автор проводить аналіз функціонування системи фізичної підготовки у збройних силах провідних країн світу.

Другий розділ присвячено науковому обґрунтуванню технології формування досліджуваної готовності. Розроблено структуру фізичної готовності майбутнього офіцера до службово-бойової діяльності, яка складається з мотиваційно-особистісного, когнітивного та діяльнісного компонентів.

Обґрунтовану технологію формування фізичної готовності майбутніх офіцерів НГУ до службово-бойової діяльності, автор розглядає як сукупність цілей, змісту, форм, методів, прийомів і засобів, об'єднаних з урахуванням особливостей професійної підготовки курсантів у вищому військовому навчальному закладі у чотири блоки: організаційно-цільовий, змістовий, процесуальний, контрольно-оцінний, що послідовно реалізуються і забезпечують ефективну фізичну підготовку майбутніх офіцерів Національної гвардії України до виконання службово-бойової діяльності з високим рівнем фізичної готовності і передбачають вплив на всі її компоненти впродовж трьох етапів (мотиваційно-адаптаційного, теоретико-практичного та узагальнюючого).

Представлено хід і результати педагогічного експерименту з реалізації технології формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до службово-бойової діяльності.

Дисертантом розроблено авторське навчально-методичне забезпечення, яке запроваджено в освітній процес вищих військових навчальних закладів і яке за умов адаптації може бути використане в процесі формування фізичної готовності майбутніх офіцерів до службово-бойової діяльності в інших вищих закладах освіти сектору безпеки і оборони України.

6. Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності.

Слід зазначити, що під час роботи з дисертацією порушень вимог не виявлено, текст роботи оригінальний. Аналіз публікацій дисертанта засвідчив їх відповідність вимогам що до оприлюднення результатів дослідження. Серед опублікованих праць Любича Р.І. 12 наукових праць (з них 7 одноосібних) у фахових виданнях України, зокрема 1 стаття у науковому фаховому виданні категорії А, 11 статей у фахових наукових виданнях категорії В, 10 публікацій у матеріалах науково-практичних конференцій, розроблено, надруковано та використовується в освітньому процесі 2 навчальні посібники, 2 навчальні програми з дисциплін професійної підготовки, 2 методичних рекомендацій для науково-педагогічних працівників.

7. Зауваження та рекомендації щодо оформлення та змісту дисертації.

1. Позитивним є опрацювання дисертантом широкого кола наукової літератури, аналіз якої наведено в теоретичній частині роботи, але не завжди цей аналіз супроводжується авторською оцінкою сформульованих різними вченими положень та висновків.

2. У п.1.3 автором ґрунтовно проаналізовано закордонний досвід фізичної підготовки військовослужбовців сил сектору безпеки і оборони до службово-бойової діяльності. На наш погляд, при реалізації технології формування фізичної готовності доречно було б запровадити окремі здобутки або певні елементи цього досвіду у процес професійної підготовки курсантів до службово-бойової діяльності.

3. У п. 2.1 при конкретизації критеріїв, показників та рівнів досліджуваної готовності та методів її виявлення (див. табл. 2.1) визначено, що для діагностики діяльнісного компоненту використовувалися практичні вправи, методичні завдання, анкетування. Вважаємо, що доречно було б розширити вказаний перелік і включити в нього спортивно-прикладні методики для діагностики, наприклад, фізичної витривалості (швидкості, сили та ін.).

4. Значна частина п. 2.2 щодо обґрунтування технології формування фізичної готовності має теоретичний характер і містить матеріал, який більш доцільно його було б представити, наприклад, у вигляді окремого параграфу у

першому розділі дисертації, який традиційно містить огляд наукових напрацювань з досліджуваної проблеми.

5. У п. 2.3 доречно було б навести більшу кількість прикладів практичних вправ, завдань, а також більш детально описати конкретні заходи, проведені під час експерименту, це б дозволило отримати більш чіткі уявлення про практичну реалізацію технології формування фізичної готовності.

8. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Висловлені побажання та зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку проведеного дослідження. На підставі вище зазначеного дисертаційна робота Любича Руслана Ілгаровича «Формування фізичної готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки» виконана на актуальну тему, за змістом, науковою новизною, повнотою проведених досліджень та якістю аналізу отриманих результатів відповідає спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та вимогам до оформлення дисертацій, порядку присудження наукового ступеня доктора філософії, затвердженими Наказом МОН України від 12.01.2017 N 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України N 759 від 31.05.2019) і постановою КМ України від 12.01.2022 № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (із змінами, внесеними згідно Постанови КМ України № 341 від 21.03.2022 року), а її автор – Любич Руслан Ілгарович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії PhD галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Опонент,
докторка педагогічних наук, професорка,
завідувачка кафедри педагогіки та психології
Харківського національного університету
внутрішніх справ

Олена ФЕДОРЕНКО

На електронний документ накладено: 1 (Один) підписи чи печатки:
На момент друку копії, підписи чи печатки перевірено:
Програмний комплекс: eSign v. 2.3.0;
Засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки: ІТТ Користувач ЦСК-1
Експертний висновок: №05/02/02-1424 від 05.04.2016;
Цілісність даних: не порушена;

Підпис № 1 (реквізити підписувача та дані сертифіката)
Підписувач: ФЕДОРЕНКО ОЛЕНА ІВАНІВНА 2618200788;
Належність до Юридичної особи: ФІЗИЧНА ОСОБА;
Код юридичної особи в ЄДР: 2618200788;
Серійний номер кваліфікованого сертифіката: 248197DDFAB977E504000000A944ED00FD79E203;
Видавець кваліфікованого сертифіката: АЦСК АТ КБ «ПРИВАТБАНК»;
Тип носія особистого ключа: Незахищений;
Тип підпису: Удосконалений;
Сертифікат: Кваліфікований;
Час та дата підпису: 16:04 13.03.2023;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для підпису від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)